Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!

Birourile de anunciuri:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmondu pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anŭ 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unu anu 40 francĭ, pe şése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unŭ anu 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 157. Braşovŭ, Duminecă 17 (29) Iulie 1888.

Braşovŭ, 16 Iulie st. v. 1888.

In 24 Iulie st. v. (5 Aug, st. n.) se va ţine în oraşulŭ Abrudŭ adunarea generală a „Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român,“ unde inteliginţa română întrunită din tóte părţile va audi raportulŭ generalŭ despre mersulŭ societăţii, va chibzuì mijlóce pentru propagarea culturei în poporŭ şi va asculta discursurile de ocasiune, ce vorŭ fi rostite de cătră membrii societăţii.

Importanţa acestorŭ adunărĭ anuale este netăgăduită. Ea apare însĕ îndoitŭ de mare acum, când trăimŭ în nisce împrejurărĭ şi timpurĭ, carĭ facŭ atâtŭ de anevoióse stăruinţele nóstre pentru lăţirea culturei în poporŭ. Astădĭ mai multŭ ca orĭ şi când se sémte trebuinţa neapĕrată, ca membrii Associaţiunei sĕ strîngă legătura morală între ei şi în deosebĭ sĕ stăruiască din rĕsputerĭ ca toţĭ fiĭ naţiunei, carĭ prin nivelulŭ culturei lorŭ suntŭ chemaţĭ de a fi conducĕtorii firescĭ ai poporului pe calea progresului, sĕ îmbrăţişeze cu tótă căldura inimei opera salutară ce şĭ-a pus'o ca ţîntă Asociaţiunea.

Acéstă îmbrăţişare e cu atâtŭ mai multŭ reclamată de interesele propăşirei nóstre, cu câtŭ suntŭ încă modeste resultatele dobêndite până acuma de „Associaţiunea transilvană“ dela înfiinţarea ei din anulŭ 1861 încóce.

Nu avemŭ decâtŭ sĕ aruncămŭ o privire în jurulŭ nostru şi sĕ vedemŭ cum lucră celelalte naţiunĭ conlocuitóre pentru înaintarea şi lăţirea culturei lorŭ, spre a ne convinge câtŭ de multŭ ne-a mai rĕmasŭ nouĕ sĕ facemŭ, ca sĕ putemŭ susţinĕ concurenţa cu ele pe acestŭ tĕrêmŭ.

E vorba aicĭ înainte de tóte de procurarea mijlócelorŭ intelectuale şi materiale pentru a înlesni ajungerea scopului. Şi acésta nu sĕ póte face nicăirĭ şi în nicĭ unŭ feliu de împrejurărĭ fără încordarea şi concentrarea puterilorŭ.

Cu câtŭ mai mare însĕ nu trebue sĕ fiă acéstă încordare şi concentrare la noi Românii, carĭ amŭ fostŭ şi suntemŭ aşa de multŭ negligeaţĭ de sórte, şi carĭ tocmai acum trecemŭ prin nişce timpurĭ atâtŭ de grele. Ceea ce în timpurĭ mai uşóre amŭ lucratŭ şi amŭ contribuitŭ pentru prosperarea instituţiunilorŭ nóstre de cultură nu mai póte fi indestulitorŭ pentru vremile de adĭ, carĭ pretindŭ o incordare şi o muncă îndecită,

O asemenea muncă nu se póte însĕ sĕvêrşi, decâtŭ numaĭ cu ajutorulŭ puternicŭ alŭ însufleţirei naţionale. Şi ca sĕ fiă acésta însufleţire, sĕ cere înainte de tóte unitate de vederĭ şi de acţiune între cei ce suntŭ chemaţĭ a îndeplini lucrarea temeinică şi durabilă în agrulŭ culturei naţionale.

Cu însufleţire trebue sĕ alergămŭ la loculŭ întrunirei, bătrênĭ şi tinerĭ, decă este ca sĕ dobêndimŭ unŭ succesŭ deplinŭ.

De rêndulŭ acesta membrii Associaţiunei nu vorŭ mai întêlni la masa cea verde în fruntea adunărei pe preşedintele şi vicepreşedintele lorŭ, a cărorŭ pierdere o deplângemŭ cu toţii, căcĭ au fostŭ o podóbă şi unŭ puternicŭ sprijinŭ alŭ Associaţiunei.

Lipsa lorŭ însĕ, sĕ nu-i descurageze, ci dimpotrivă sĕ-i îndemne a-i înlocui cu bărbaţĭ demnĭ de a fi urmaşii lorŭ în nobila stăruinţă pentru înaintarea culturei nóstre românescĭ.

Facemŭ apelŭ la toţĭ Românii cu carte, ca sĕ grăbéscă din tóte părţile a se aduna la acéstă Adunare generală a „Asociaţiunei“. Ostenéla şi cheltuielile lorŭ, moralmente vorŭ fi rĕsplătite prin îndoita satisfacţiă de a fi contribuitŭ la măreţulŭ scopŭ alŭ societăţii şi de a fi putută visita cele mai romantice locurĭ ale Carpaţilorŭ apusenĭ, atâtŭ de însemnate şi prin trecutulŭ lorŭ istoricŭ.

Popularitatea lui Boulanger in decrescere.

Nereuşirea lui Boulanger la alegerile din departamentulŭ Ardèche a produsŭ o sensaţiă generală. Este adevĕratŭ, că în dilele din urmă era de prevĕdutŭ încâtva acéstă nereuşire; cu tóte acestea nu se putea crede, că Boulanger va obţine aşa de puţine voturĭ.

„Republique Française“ numesce pe Boulanger unŭ ostaşŭ agitatorŭ, care fù eliminatŭ din armată şi pe care acum şi societatea îlŭ eschide ca pe unulŭ ce nu este vrednicŭ a face parte dintr'însa.

„Boulanger póte trăi şi mai departe,“ scrie „R. Fr.“, „dêr va trăi în ruşine; orĭ-ce societate îlŭ despreţuesce, patrioţii îlŭ urăscŭ, monarchistii, carĭ mai 'nainte s'au espusŭ pentru acestŭ cetăţênŭ rĕu, acum îlŭ alungă dintre ei şi îlŭ lasă sĕ fiă de rîsŭ. Falnicii cai de circŭ, carĭ au trasŭ la carulŭ lui de triumfŭ, acum părăsescŭ ieslele cele góle. Boulanger rĕmâne ruşinatŭ în o situaţiune atâtŭ de miserabilă, încâtŭ nĭ-ar trebui sĕ-lŭ compătimimŭ, decă n'ar fi atâtŭ de mare pĕcatulŭ lui pentru intenţiunea ce a avut'o de a subjuga Parisulŭ pentru sine. Cetăţenii dela Ardèche au binemeritatŭ pentru patriă şi pentru libertate“.

Foile boulangiste atribue căderea generalului pressiunei prea marĭ şi ameninţărilorŭ guvernului. Căderea acésta însĕ a avutŭ o impresiune atâtŭ de deprimătóre asupra lui Boulanger, încâtŭ din acéstă causă chiar şi starea sănĕtăţii sale s'a schimbatŭ spre mai rĕu. Amicii lui Boulanger susţinŭ însĕ, că causa lui încă nu este perdută. Ei atribue nereuşirea dela Ardèche împrejurării, că Boulanger n'a fostŭ de faţă la alegerĭ. Altmintrelea se afirmă, că Boulanger din nou va păşi ca candidatŭ în departamentulŭ Somme, unde la 19 Augustŭ se vorŭ face alegerĭ suplementare şi se dice, că chiar decă nu ar reuşi, elŭ va păşi ca candidatŭ pretutindenea, cu scopŭ de a consolida „partida naţională“ pentru viitórele alegerĭ generale.

Nou metodŭ de maghiarisare.

Reuniunea din Verşeţŭ, alŭ căreia scopŭ este „propagarea limbei unguresci,“ séu mai bine disŭ maghiarisarea, după cum cetimŭ în „Egyetértés“, desvóltă o activitate încordată.

Numita reuniune a începutŭ sĕ introducă unŭ felŭ de schimbŭ de copii între locuitorii din părţile Dunărei de josŭ şi între cei din ţéra de josŭ alŭ Ungariei cu scopulŭ ca prin acésta sĕ înainteze causa maghiarisărei. Reuniunea adecă mijlocesce, ca părinţii maghiarĭ din ţéra de josŭ sĕ-şĭ trimiţă copii lorŭ pe unŭ anŭ orĭ doi la anumite familii din părţile Dunărei de josŭ cu scopulŭ ca sĕ înveţe limba germană. In schimbŭ, Reuniunea are a se îngriji, ca părinţiĭ germanĭ sĕ-şĭ trimiţă asemenea copii lorŭ la familiile respective maghiare din ţéra de josŭ pentru ca sĕ înveţe limba ungurescă.

Cine voiesce sĕ facă unŭ asemenea schimbŭ de copii, abună-sémă ne mai pomenitŭ în ţerile civilisate ale lumei, n'are decâtŭ sĕ se adreseze la preşedintele orĭ la secretarulŭ numitei Reuniunĭ de maghiarisare.

SCIRILE DILEI.

Mâne, Duminecă, vorŭ fi alegerile membrilorŭ în Comitetulŭ parochialŭ dela *Biserica Sf. Nicolae* din locŭ şi a membrilorŭ pentru delegaţiunile scolare. In Dumineca trecută a alesŭ sinodulŭ parochialŭ o comisiune de cincĭ membri, care sĕ compună o listă şi sĕ o recomande sinodului spre primire. Aflămŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Cum amŭ învĕţatŭ românesce.

(Urmare şi fine.)

„Fără aceste slove nu se póte alcătui nicĭ o lecsiă, nu se póte proforisi nicĭ o silavi, căcĭ ele suntŭ temeiulŭ limbei. Dreptŭ aceea, d-ta vei bine voi a le învĕţa de rostŭ, pentru ca sĕ le poţĭ cuvênta curatŭ şi pe înţelesŭ căcĭ vĕdŭ, că dascalii dumitale precum şi Franţozulŭ (pe care vêntulŭ sĕ-i ia!) ţĭ-au stricatŭ proforaoa; nu poţĭ rosti pe ă, pe â, c, ş, şi altele vre-o câteva. Am nădejde, că poimâne mi le vei pute spune pe din afară; şi atuncĭ vomŭ începe a doua maximă, ba, be, bi, bo, şi mai la vale. Credĭ că ne înţelegemŭ?“. — Ba nu ne înţelegemŭ nicĭ decum, am strigatŭ eşindŭ din ameţéla ce mĕ cuprinsese întru audulŭ barbarelorŭ numirĭ a buchelorŭ lui; nu ne înţelegemŭ. D-ta vreĭ sĕ mĕ batjocurescĭ! sĕ mĕ puĭ la alfavita, pe mine, care şciu grecesce mai multŭ decâtŭ orĭ-care tînĕrŭ de vêrsta mea şi care scriu franţuzeşte S o u s l a d i c t é e fără a face mai multŭ de şepte opt greşelĭ pe faţă! Dă'mĭ o gramatică, arată'mĭ construcţia verbelorŭ, ortografia.— Spune'mĭ pentru ce scriĭ V i e şi S a r ă în trei felurĭ?

— Iţĭ voiu spune-o la vreme.

— Pentru că aĭ o duzină de i? Dêr cum scrii masă (table), şi masă (Perf. Verbului a mâne)? Cum scrii l e g e (loi) şi l e g e (Imper. Verbului a l e g a)? Aşa e că totŭ unŭ felŭ pentru-că n'ai doi a şi doi e? apoi pentru ce încurcĭ şi ameţeşcĭ pe băiatŭ? — Aceea nu e tréba dumitale, îmĭ rĕspunse cu unŭ zîmbetŭ ce semĕna a strâmbetŭ. Învaţă buchile de rostŭ ca sĕ le şcii poimâne.

— Ba nicĭ gândescŭ, rĕspunseiu svârlindŭ abecedarulŭ subtŭ masă.

— He, he, he, la începutŭ se pare greu, dêr te vei deprinde. Rădĕcina învĕţăturei este amară, dulcĭ suntŭ rodurile sale.

Sfârşindŭ, strînse ochilarii, îşĭ luă işliculŭ şi eşi. — Simţii că mi se rădică o greutate de pe inimă.

A! pedantŭ, ignorantŭ şi îngânfatŭ, strigaiu, vreĭ sĕ învĕţŭ buchile tale! Sĕ mĕ descintesc! A! Chiuezule, care ai o sută de litere mai multe decâtŭ orĭ-ce limbă! A! Tu ai slove amfibii, nicĭ glasnice nicĭ neglasnice! A! Tu socoţĭ că limba mea, deprinsă cu Omerŭ, se va pute suci ca sĕ dică fârtă, tverdŭ, golŭ ş. a. Numirĭ sĕlbatece cu care tu ai poreclitŭ bietele litere! A! Tu vreĭ sĕ mĕ descintescĭ, sĕ învĕţŭ buchile tale! Dêr sĕ crepĭ măcarŭ nu le voiu învĕţa! — Lasŭ că te voiu juca eu! N'am trebuinţă de tine ca sĕ învĕţŭ limba mea!

Am alergatŭ la biblioteca tatălui meu, care era într'o ladă mare, pururea deschisă, în coridorŭ. Ajutatŭ de o slugă i-am făcutŭ inventariu şi printre mulţimea călindarelorŭ şi a cărţilorŭ în limba grecéscă modernă, étă ce am găsitŭ tipărite:

„Vieţile sfinţilorŭ din tóte lunile“; „Mórtea lui Avelŭ“, (poemă de Gesner.) „Numa Pompilius“; (Romanţŭ de Florianŭ.) „Patimile Domnului nostru“, în versurĭ; „Istoria lui Argir şi a prea frumósei Elene“, idem; „Despre începutulŭ Românilorŭ“, de Petru Maiorŭ; „Florea darurilorŭ“; „Întêmplările Franţezilorŭ şi întórcerea dela Moscva“; „Talmudulŭ jidovescŭ“; Manuscrise: „Letopiseţulŭ (chronicŭ) lui Ureche Vorniculŭ“; „Cavalerii Levedeĭ“, romanţŭ de Mme Genlis (cred.); „Incungiurarea roşelii“, romanţŭ idem. „Lentor“, tragedie în versurĭ; „Sapor“, idem. „Matilda“, romanţŭ de Mme Cottin; „Elisabeta“ séu surguniţiĭ în Siberia“ idem; „Istoria cavalerului de Grieux“ romanţŭ; „Tarlo séu străinii în Elveţia“ idem; „Zelmis şi Elvira“ idem.

Sĕrmană bibliotecă! uitată în sicriulŭ ei la bejănia anului 1821, tótă a slujitŭ de fultuială ienicerilorŭ. Ce n'aşŭ da acum ca sĕ am una din acele cărţĭ de sute de orĭ cetite de tatălŭ meu!

M'am cercatŭ sĕ cetescŭ unŭ romanţŭ din acele manuscrise, dêr scrisórea era atâtŭ de încurcată încâtŭ le-am lăsatŭ, făgăduindu-le de a le visita cum mĕ voiu pute deprinde a ceti scrisórea acea ieroglifică, ce se obicĭnuia atuncĭ pe la noi; şi luândŭ istoria Românilorŭ de Petru Maiorŭ, ajutatŭ de abecedarulŭ urgisitŭ, în puţine césurĭ am învĕţatŭ a ceti; păn' în séră eram destoinicŭ sĕ spuiu pe parte câtŭ orĭ-care anagnostŭ de repede. Séra am cetitŭ tatălui meu totŭ cântulŭ întâiu din „Mórtea lui Avelŭ“, singura carte, care avea putere a'lŭ adormi. Bunulŭ părinte se bucură, şi atribuindŭ şciinţa mea la vrednicia învĕţătorului, porunci sĕ se cumpere 5 coţĭ postavŭ vişiniu de unŭ benişŭ, pe care îlŭ trimise dascalului.

Eu însĕ nu puteamŭ uita afrontulŭ ce mi-lŭ făcuse. Făcêndŭ unŭ congresŭ de băieţĭ, conşcolarĭ ai mei dela dascălii

că lista ar fi compusă astfeliu: **In comitetulŭ parochialŭ:** 1. D. Almăşanŭ, 2. I. Petricu, 3. V. Voina, 4. I. Lengĕrŭ, 5. St. Iosifŭ, 6. I. Săniuţă, 7. G. Belisimusŭ, 8. T. Nicolau, 9. G. Navrea jun., 10. I. Bobancu jun., 11. A. Bârseanu, 12. I. Maximŭ. 13. Ip. Ilasievicĭ, 14. I. Grindu, 15. I. Neguţŭ, 16. G. Petrovicĭ, 17. Alexe Eremia, 18. D. Pascu, 19. A. Voina, 20. I. Duşoiu sen., 21. I. Bratu, 22. D. Sibiianŭ, 23. F. Pernea, 24. D. Iarca sen., 25. G. Cioflecŭ, 26. I. Prişcu, 27. A. Purcărea, 28. I. Giuvălcă, 29. A. Vlaicu, 30. I. Căpăţină. **In delegaţiunile scolare:** 1. I. Petricŭ, 2. V. Voina, 3. D. Almăşanŭ, 4. St. Iosifŭ, 5. I. Lengĕrŭ, 6. I. Săniuţă, 7. T. Nicolau, 8. L. Nastasi, 9. St. Stinghe, 10. A. Lupanŭ, 11. A. Bârseanu, 12. Ip. Ilasievicĭ, 13. I. M. Burbea. **In epitropia bisericei:** 1. I. Manole, 2. A. Lupanŭ, 3. D. Lupanŭ, 4. I. M. Burbea.

***

„Pesti Naplo" publică o corespondenţă, în care se dice că poporulŭ unguresců din Trăscău e în periculŭ de a se nimici, deoparte pentru-că sărăcesce din di în di, ér de altă parte pentrucă ilŭ *cuplesesců „Valahii"*. La acestea rĕspunde „K-r.", că lucrurile nu stau tocmai aşa rĕu şi că decă nu s'ar face chiar nimicŭ pentru îmbunĕtăţirea sorţii materiale a poporului maghiarŭ, pentru aceea Maghiarulŭ din Trăscău încă totŭ nu e ameninţatŭ de valachisare. — Constatămŭ aşa dér cu propriele cuvinte ale lui „Kolozsvar," că Românii nu ameninţă pe Maghiarĭ. Cu atâtŭ mai multŭ ameninţă însĕ Maghiarii pe Românĭ. Orĭ doră „K-r." se îndoiesce despre acésta?

***

Punerea în neactivitate a generalului *Kuhn*, comandantului corpului de armată din Stiria, a produsŭ mare sensaţiune, pentru că nimenĭ nu-şĭ pute esplica causa, deórece numitulŭ generalŭ este unulŭ dintre capacităţile armatei austriace. Diarului din München „Neuste Nachrichten" i se scrie acum din Pesta, că generalulŭ Kuhn a fostŭ pusŭ în disponibilitate. pentru că s'aştepta ca şi sigurŭ, că dênsulŭ *se va opune* planului administraţiei militare *de a fortifica în anulŭ viitorŭ Viena*. Comisiunea de fortificare se dice că şi-a şi începutŭ lucrările sale sub preşedinţa generalului prinţŭ de Hessen.

***

In 19 şi 20 l. c. cădŭ asupra localităţilorŭ din jurulŭ Orăştiei grindină; semĕnăturile suntŭ aprópe de totŭ nimicite. Paguba e fórte mare.

***

La băile din Vâlcele (Előpatak) au sosităŭ până acum 456 de óspeţĭ.

***

După cum se anunţă din Kiev, guvernatorulŭ-generalŭ rusescŭ a datŭ ordinŭ autorităţilorŭ din *Kiev*, *Podolia şi Volhinia*, ca imediatŭ sĕ compună unŭ *catalogŭ despre Evreii* aflătorĭ în guvernamentele lorŭ. Se scie că unŭ ucasŭ alŭ Ţarului dela 3 Maiu 1882 interdice Evreilorŭ imigrarea în aceste guvernamente şi scopulŭ ce se urmăresce prin ordinulŭ de mai susŭ este fără îndoélă de a se constata, décă nu cumva s'a călcatŭ acestŭ ucasŭ: la casŭ décă ucasulŭ s'ar fi călcatŭ şi s'ar fi aşedatŭ Evrei în guvernamentele de mai susŭ, aceştia vorŭ fi traşĭ la rĕspundere şi imediatŭ vorŭ fi espulsaţĭ. După cum se telegrafiază din Petersburgŭ, guvernulŭ rusescŭ a şi datŭ deja afară peste graniţe pe toţĭ Evreii, ce se aflau în Hersonul...

***

D. *Al. Degrea*, membru la curtea de casaţiă, va representa România la congresulŭ de dreptŭ comercialŭ dela Anvers.

***

După o statistică italiană, în primulŭ trimestru alŭ acestui anŭ *au emigratŭ din Italia mai multŭ cu 22,605* locuitorĭ ca în aceeaşĭ periodă a anului trecutŭ. Se crede, că parlamentulŭ italianŭ în sesiunea de tómnă se va ocupa seriosŭ de cestiunea aflării unui mijlocŭ pentru a împedeca emigrările, carĭ ameninţă Italia cu despopularea.

Ţĕra Oltului, Iuliu 11 (23) 1888.

Domnule Redactorŭ! Pe lângă presiunile, ce le suferimŭ din tóte părţile dela duşmanii neamului nostru, n'ar trebui sĕ uitămŭ unŭ lucru. Sĕ ne întărimŭ în lăuntrulŭ castrelorŭ nóstre, sĕ clădimŭ edificiulŭ nostru naţionalŭ pe base sigure. In nişce timpurĭ ca ale nóstre, în care traiulŭ a devenitŭ aşa de greu, aprópe imposibilŭ fără de-o cultură óre-care, acum, când lupta pentru existinţă e atâtŭ de înverşunată, ar trebui sĕ ne deschidemŭ ochii mai bine, sĕ cercetămŭ în a cui îngrijire punemŭ tinĕra generaţiune, care ar trebui preparată pentru o concurenţă şi mai mare în privinţa esistenţii în viitorŭ.

Suntŭ în multe părţi locuite de Românĭ ómenĭ aşa de nepăsătorĭ faţă de interesele poporului nostru, încâtŭ vrêndŭ nevrêndŭ 'ţĭ vine sĕ te îndoescĭ de viitorulŭ nemului. Pe lângă nepăsarea cea mai mare adauge intriga şi calomnia, reaua credinţă şi minciuna şi veĭ ave tabloulŭ tristŭ alŭ însuşirilorŭ, ce caracteriséză pe unii conducĕtorĭ ai poporului românescŭ şi chiar pe unii, carĭ suntŭ chemaţĭ a forma generaţiunea tinĕră.

Credŭ, că ar fi lucrulŭ celŭ mai potrivitŭ de a se începe o companiă generală prin diaristica nóstră în contra tuturorŭ acelora, carĭ nu-'şĭ împlinescŭ datoria, carĭ nu dau poporului echivalentulŭ ajutoriului primitŭ dela poporŭ, pentru ca lumea sĕ-i preţuiască după faptele lorŭ.

Aicĭ la noi în ţera Oltului se întêmplă multe lucrurĭ ciudate, dér cea mai ciudată este fără îndoială apariţiunea figurii D-lui Ioanŭ Inţiu din Perşanĭ pe terenulŭ dăscălescŭ. Şi ca sĕ nu se pară, că vorbescŭ de acésta din unŭ simţĕmêntŭ de duşmăniă, credŭ că e folositorŭ a stabili unŭ criteriu de judecată pentru acestŭ domnŭ învĕţătorŭ, absolventŭ de teologiă şi candidatŭ de preoţiă. Ilŭ întrebŭ pe acestŭ domnŭ, care-i suntŭ ideile lui, cu ce bagajŭ de cunoscinţe intră în vĕiţa publică, care-i este planulŭ de mai înainte schiţatŭ pentru de a-şĭ pute conduce acum pe copii, ér în viitorŭ ca preotŭ turma lui Christos, în fine care-i suntŭ aspiraţiunile şi idealulŭ?

Sciinţa sufletului e încă aşa de înapoiată, încâtŭ nu dă prevederea sigură în viitorŭ. Dér nu e mai puţinŭ adevĕratŭ, că „diua bună se cunósce de diminéţă" şi că prin urmare orĭ cine e în dreptŭ a conchide dela faptele trecute ale cuiva la viitórea lui purtare. In casulŭ acesta trecutulŭ servesce de criteriu pentru judecarea unui omŭ în viitorŭ.

Sĕ judecămŭ decĭ pe d-lŭ învĕţătorŭ I. Inţiu cu mĕsura stabilită mai susŭ, adecă sĕ-i vedemŭ faptele, idealul, planulŭ seu de conduită etc. Nu-i voiu trece cu vederea faptele dênsului de-o notorietate mai publică, pe care le cunósce împrejurimea tótă. Domnulŭ Inţiu jun. e învĕţătorŭ în comuna Perşanĭ de vr'o doi anĭ de dile. Nu potŭ sci ce a învĕţatŭ pe micii copilaşĭ, dér atâta sciu, că în acestŭ timpŭ n'a făcutŭ de câtŭ unŭ esamenŭ şi nicĭ acela publicŭ. Cu alte cuvinte, d-lŭ învĕţătorŭ Inţiu n'are plăcere de a fi controlatŭ nicĭ baremĭ de opiniunea publică a comunei sale, căcĭ altfeliu nu-mĭ potŭ esplica pentru ce d-sa n'a făcutŭ cunoscută diua esamenului, nicĭ nu-mĭ potŭ esplica pentru ce d sa n'a făcutŭ tóte esamenele cerute pentru doi anĭ? Acéstă purtare a domnului învĕţătorŭ dă multŭ de cugetatŭ, lasă chiar órecarĭ îndoelĭ, cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ la singurulŭ esamenŭ datŭ de Dumnealui cu elevii n'au asistatŭ decâtŭ tatălŭ sĕu, ca directorŭ, ér din partea oficiului comunalŭ cumnatulŭ d-sale, primarulŭ. Unŭ esamenŭ aşadéră făcutŭ în familiă şi nimicŭ mai multŭ.

Faptele vorbescŭ de sine; dér ce mĕ miră mai multŭ este puţinulŭ interesŭ, ce-lŭ punŭ autorităţile scolare superióre întru cercetarea, décă învĕţătorii îşĭ facŭ datoria în consciinţă sĕu nu, căcĭ eu credŭ că a sosită timpulŭ ca învĕţătorii sĕ fiă ómenĭ cu tragere de inimă pentru cultivarea şi luminarea lui. Autorităţile scolare superióre arŭ fi trebuitŭ de multŭ sĕ se îngrijéscă, ca în acéstă comună sĕ fiă unŭ învĕţătorŭ harnicŭ, căcĭ chiar fostulŭ învĕţătorŭ deşi era din scólă veche ce nu e de negatŭ făcea mai multŭ decâtŭ actualulŭ. Aci stă cheia enigmei, pentru ce acéstă comună, de altfelŭ materialicesce bogată, e atâtŭ de săracă în privinţa spirituală.

Încă ceva pentru domnulŭ Inţiu ca învĕţătorŭ. Domnia-Sa, care e atâtŭ de strînsŭ legatŭ de cei mai cu putere ómenĭ din comună, domnia-sa, care e fiulŭ preotului representantŭ alŭ comunei, de ce n'a luatŭ iniţiativa pentru reinoirea edificiului şcolarŭ, care e pe cale de a se dărâma? A căutatŭ dumnealui sĕ lumineze şi sĕ convingă poporulŭ despre folósele unui edificiu bunŭ de şcólă şi apoi despre folósele, ce le aduce învĕţătura?

Sĕ nu sĕ mire D-lŭ. Inţiu de aceste întrebărĭ, ci mai bine sĕ ne mirămŭ noi, că din acéstă comună nu e unŭ singurŭ copilŭ trimesŭ la vre-o şcólă secundară; se vede că acolo n'a pĕtrunsŭ încă duhulŭ adevĕrului. Şi când te uiţĭ în trecutŭ, la ómenii, carĭ au eşitŭ din acéstă comună, vedĭ 2, 3 figurĭ, ce au învĕţatŭ trei clase în Şinca veche, unulŭ, care a studiatŭ 3 gimnasiale şi figura Domnului învĕţătorŭ, care a trecutŭ prin 6 clase gimnasiale, ér acum e absolventŭ de teologiă şi candidatŭ de preoţiă. Atâta e totulŭ şi nimicŭ mai multŭ. Şi atuncĭ sĕ-mĭ dea voe Dumnealui, sĕ-lŭ întrebŭ unde e dragostea de carte infiltrată în sângele poporului, ce a făcutŭ D-lui pentru a deschide ochii ómenilorŭ în privinţa rĕului celui mare, care urméză din adênca nesciinţă?

Tonel.

Intemplări diferite.

Fulgerulŭ ca medicŭ de ochĭ. Numĕrulŭ de Joi alŭ diarului „Times" face cunoscută o eminentă vindecare a orbirei ochilorŭ prin fulgere. Marţĭ a isbucnitŭ în Wolverhampton o gróznică furtună. Unŭ orbŭ, care din nenorocire îşĭ pierduse vederea ochilorŭ, era tocmai condusŭ acasă, când deodată îi trecŭ pe dinaintea ochilarilorŭ ce-i purta ca sĕ-şĭ ascundă albéţa ochilorŭ, unŭ fulgerŭ împreunatŭ c'unŭ tunetŭ aşa de înfricoşatŭ, încâtŭ orbulŭ se îngrozi de spaimă şi simţi durerĭ la capŭ. După

---

francesŭ şi grecŭ, după multe opinii, care de care mai stravagante, o ideiă satanică veni unuia în minte.

— Fratilorŭ, dise elŭ, socotinţa mea este sĕ închipuimŭ nisce întrebărĭ atâtŭ de grele, încâtŭ sĕ nu le pótă tălmăci, ca sĕ'i dovedimŭ că e numai unŭ notăraşŭ pedantŭ.

— *Εὖγε!* bravo! *Evvi!* Hura! *Пацăр!* Vivatŭ! strigară cu toţii.

Intrebările s'au alcătuitŭ, s'au aprobatŭ de tótă adunarea şi mi s'au încredinţatŭ.

A treia di dascalulŭ veni, şi întrebându-mĕ de sciu buchile pe din afară, spre rĕspunsŭ am deschisŭ cartea lui Petru Maior, şi i-am cetit un întreg capitolŭ. Profesorulŭ rĕmase inlemnitŭ.

Sfîrşindŭ de cetitŭ, am urmatŭ în tonul acel pedantic, cu care îmĭ vorbise el.

„De vreme ce vedĭ logiotate, că „am învĕţatŭ a ceti fără lesniciosulŭ me„todŭ alŭ abecedarului d-tale, care mĭ-ai „spusŭ că este temeiulŭ limbei, nu sunt „la îndoéla că voi învĕţa a scri érăşĭ „fără ajutorŭ dăscălescŭ. Însĕ fiindŭ că „cunoscŭ şi simtŭ cu desĕvîrşire că das„călulŭ pentru unŭ tînĕrŭ este aceea „ce este grădinarulŭ pentru pomŭ, vĕdŭ „că eu am fórte multe lucrurĭ de în„vĕţatŭ, căcĭ sunt ca unŭ copacŭ ne„roditorŭ. Dreptŭ aceea amŭ făcutŭ „aceste dece întrebărĭ, pe care d-ta veĭ „bine-voi a mi le desluşi. Acésta va „fi singură lecţia mea. Pe tótă diua 'mĭ „veĭ tălmăci câte dece de aceste între„bărĭ. a)

C. Nagruzi.

Paul Hervien

TAINA GHEŢARULUI DE JOSŬ,

Novelă.

Traducere de **I. S. Spartali.**

(1)

I.

Neînţelésa perdere din vedere a lui Rudolf Schuchmann, din Francfort, căşunase mişcare mare în Grindelwald, unde bancherulŭ era fórte bine cunoscutŭ ca omŭ cinstitŭ şi bogatŭ.

De trei anĭ de când venea elŭ sĕ petreacă luna lui Iulie la otelulŭ *Marele Călugărŭ*, lumea se obicĭnuise sĕ-i dică scurtŭ domnulŭ Schuch.

In populaţiunea împrăştiată între amêndoi Scheideck, unii susţineau că fusese o crimă; alţii totŭ mai credeau numai într'o întîmplare. Aşa că în diua de 2 Augustŭ 1809, di a anchetei, era mulţime de lume adunată în piaţă, în faţa primăriei.

Compania călăuzelorŭ fŭ introdusă în sala de audienţă, şi ómenii aceştia tinerĭ, copţĭ de lupta dilnică, aşedându-se pe băncĭ, îşĭ aliniară capetele descoperite şi nepăsătóre. Însĕ tulburarea înlăuntrică a tuturorŭ se trăda printr'o mişcare a degetelorŭ, carĭ învîrteau pălăriile rotunde ca nişce roţĭ.

Când constată sindiculŭ, prin apelŭ, că trupa era complectă, se adresă unui individŭ uriaşŭ şi galbenŭ, care până atuncĭ şeduse umilitŭ la o parte, în picióre, răzimatŭ de uşe.

— Ulric Tagmer, fă 'ţĭ declaraţia.

Acesta s'apropiă c'unŭ pasŭ nesigurŭ, şi rĕzimându-se de masă, vorbi astfeliu, pe când grefierulŭ scria:

— Noi amŭ plecatŭ Marţĭ, la cincĭ ceasurĭ de diminéţă, ca sĕ ne ducemŭ sĕ ne culcămŭ pe stânca Schwarzegg şi sĕ ne suimŭ, a doa di, pe culmea Grózei.... Eu nu credeamŭ cu putinţă s'ajungemŭ în vîrfulŭ acela, însĕ nu cutezasemŭ sĕ refusŭ propunerea.

Ş'apoi, domnulŭ Schuch.... (după ce se gândi o secundă) domnulŭ Schuchmann îmĭ făgăduise cincĭ-decĭ de talerĭ, şi décă vomŭ isbuti şi décă nu vomŭ isbuti....

Trei ceasurĭ pe rîndŭ am suitŭ împreună Gheţarulŭ de josŭ fără prea multe greutăţĭ. Tovarăşulŭ meu era prea veselŭ şi mĭ-a disŭ: „Mi se pare, Ulric, că o sĕ potŭ sĕ mĕ suĭ". Eu i-am rĕspunsŭ: „Se póte întêmpla, domnule Schuch." Elŭ a începutŭ sĕ rîdă fiindcă mĕ scăpasemŭ sĕ-i dicŭ Schuch... Altădată mĭ-a disŭ ér: „Ulric, aşŭ vrea s'ajungemŭ mai iute în vîrfulŭ stâncii, fiindcă nicĭ-odată n'am fostŭ aşa de flămêndŭ..." Pe urmă n'a mai vorbitŭ, fiindcă urcuşulŭ era greu şi făcea pe omŭ sĕ sufle greu.

După ce am trecutŭ de Zasenberg am băgatŭ de sémă, că domnulŭ Schuh.. adecă domnulŭ Schuchmann s'abătea din drumulŭ croitŭ de mine în ghiaţă... Cum mergeamŭ înainte nu băgasemŭ de sémă... Ii strigaiu: „Feresce-te! Bagă de sémă pe unde calcĭ!... Mergĭ după mine!" Elŭ se mai depărtă vreme de un minutŭ, rĕspundêndu-mĭ: „Lasă-mĕ în pace, vrĕu sĕ vĕdŭ flórea ceea de zăpadă roşiă." Atuncĭ s'a întîmplatŭ nenorocirea!...

Aci Ulric Tagmer îşĭ opri povestirea'i a lene, căcĭ până acum elŭ par'că spusese o istoriă învĕţată pe din afară. Glasu-i tremura, nu mai putuse vorbi.

— Spune mai departe!.. dise sindiculŭ cu unŭ felŭ de stăruinţă.

Ulric Tagmer îşĭ puse mâna pe fruntea'i asudată şi după-o silinţă putŭ sĕ vorbéscă:

— Negreşitŭ că era unŭ podŭ de ghiéţă nou... Am auditŭ unŭ trosnitŭ, o înjurătură... şi n'am mai vĕdutŭ pe nimenĭ.

Sindiculŭ întrebă: — Nu erai legatŭ cu d. Schuchmann? Cum ai făcutŭ o astfelŭ de prostiă, d-ta unŭ munteanŭ dibaciu?

Tagmer îngână: — Elŭ n'a voitŭ!

O esclamaţiă surdă s'audi pe banca călăuzelorŭ.

Ulric, fórte încurcatŭ, se 'ntórse spre ei tremurându-i glasulŭ: — Spu-

puţine momente abia, zări elŭ că şi-a recâştigatŭ érăşi vederea ochilorŭ.

Furtŭ. In Rĕchita mai mulţi ţiganî călcară casa esecutorului de dare Ionŭ Davidŭ şi furară 250 fl. banî gata, timbre, tutunŭ şi haine. Hoţii au fostŭ prinşî şi predaţî judecătoriei.

Sórtea espediţiei lui Stanley. In 18 Iulie a. c. guvernorulŭ statelorŭ din Congo, d-lŭ Camil Ianssen (medicŭ de profesiune), sosindŭ în Bruxela aduse triste scirî despre sórtea espediţiei lui Stanley. Espediţia îndrăsneţului americanŭ fù cu totulŭ nimicită. In drumulŭ sĕu din Aruvimi spre Nyansa la laculŭ Montad-Zing în ţera Mabodilorŭ, unde trebuia sĕ mérgă prin apă — ce le ajungea până la cópsă — ca sĕ măsóre întinsele câmpii, Stanley fù deodată atacatŭ de cătră indigenî şi ómenii lui furŭ împrăştiaţî. Decă Stanley a rĕmasŭ în viéţă nu se scie. Cea dintâiu veste sigură despre nesuccesulŭ espediţiei a adus'o în Boma sublocotenentulŭ Ward din tabĕra maiorului Bartellof în 28 Aprilie a. c. după ce elŭ a întreprinsŭ unŭ marşŭ cumplitŭ dela staţiunea Bangala până la litoralŭ în celŭ mai scurtŭ timpŭ. Scirea a fostŭ dată de cătră sublocotenentŭ în cetatea portugesă St. Paul de Loanda, la oficiile telegrafice din San Thomé pentru Bruxela şi Londra, s'a ţinutŭ încă în secretŭ. Emin-paşa şi căpitanulŭ Casati n'aveu pe la finea lui Noemvre a. tr. încă nicî o scire despre apropierea unei espediţiunî care sĕ-i detaşeze. Ianssen nu crede că „Paşa celŭ albŭ", despre care se spunea că venindŭ dela Sudŭ a sositŭ în Sudanŭ, a pututŭ sĕ fiă Stanley. Unŭ Dr. anume Gustav Mangold din Kiel voiesce din nou sĕ se pregătéscă ca sĕ ajungă pe Emin-paşa; fiindŭ că espediţia Englesului Montague Kerr, după mórtea conducĕtorului s'a disolvatŭ.

Capriciulŭ întêmplării. Diarele din America narĕză următórea întêmplare: Bogatulŭ comerciantŭ din New-York, Isaac Waldorf, înainte de asta cu unŭ anŭ şi jumĕtate, făcù cunoscinţă cu o tinĕră fată, care abia avea 18 anî şi care atuncî trecù din Viena în America, dându-se acolo sub numele de Lina Sterling. Ea întră în serviţiulŭ bĕtrânei neveste a memoratului comerciantŭ ca fată de casă. Comerciantulŭ Waldorf se amoresă în ea şi după câteva lunî o luă de nevastă, cununându-se cu ea la biserică după tóte prescrisele legii. Tênĕra nevastă ducea o viéţă fericită cu bărbatulŭ ei şi fiindŭ că prin căsătoria se făcù atâtŭ de bogată, scrisese mamei sale sĕ se mute acolo, în America, la ea şi sĕ ia parte la fericirea ei. Bĕtrâna mamă întreprinse o lungă călĕtoriă până la America şi dilele trecute ajunse în New-York. Când vĕdù pe bărbatulŭ fiicei sale ţipă grózniců speriată şi ameţi. Ea recunoscù în persóna bărbatului fiicei sale pe propriulŭ ei bărbatŭ de odinióră, care după ce o luà în căsătoriă şi trăiră la olaltă mai mulţi anî, emigră în America. După trecerea lui în America nevasta ruşinată îşî luă unŭ nume străinŭ pe care ilŭ purtă şi fiica-sa şi din care causă tatălŭ nu putù sĕ scie, că elŭ îşî ia de nevastă pe propria lui fiică. Când tinĕra nevastă află, că tatălŭ sĕu este bărbatulŭ ei, se bolnăvi şi născù fără vreme. In urma acestei nascerî nefericite căpĕtă o bólă din care nu-i speranţă sĕ pótă scăpa cu viéţa.

Petrecere.

Cu ocasiunea adunărei generale a despărţĕmêntului XII. alŭ Asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului română, ce se va ţiné în Ileanda mare, la 26 Augustŭ 1888 st. n., se va arangia din partea Comitetului unŭ balŭ în favórea fondului Asociaţiunei şi a şcólei greco-catolice române din Ileanda mare.

Preţulŭ de întrare 1 fl. de persónă, 2 fl. v. a. de familiă. Suprasolvirile se vorŭ publica în fóia Asociaţiunei „Transilvania". Pe lângă învitarea acésta biletulŭ de întrare se póte cumpăra la Mihailŭ Turcoviciu casariulŭ comitetului filiale de primire, şi séra la casa balului. Inceputulŭ la 8 óre séra.

Deşiu, la 24 Iulie 1888.

Augustu Munteanu, directorŭ. **Petru Mureşian**, secretarŭ.

SCIRÎ TELEGRAFICE.

Stockholmŭ, 28 Iulie. Impĕratulŭ Germaniei a plecatŭ diminéţă la 3 óre la Copenhaga. Impĕratulŭ a rugatŭ pe regele Svediei sĕ fiă nănaşŭ (martorŭ) la botezulŭ nou născutului sĕu prinţ.

Viena, 28 Iulie. Impĕratulŭ Germaniei va sosi în primele dile ale lunei lui Octomvre în Viena.

Bruxela, 28 Iulie. Diarulŭ cancelariei rusescî „Le Nord" scrie: Europa póte sĕ privéscă cu cea mai mare speranţă de pace la urmările întrevederei.

Kiev, 28 Iulie. Guvernorulŭ generală a fostŭ lovitŭ de apoplexiă la revista trupelorŭ, ce s'a făcutŭ din incidentulŭ festivităţilorŭ jubilare. Elŭ a cădutŭ pe dată de pe calŭ.

Parisŭ, 28 Iulie. Incercarea de mobilisare a divisiunei din Nancy a fostŭ amânată.

Boulanger a făcut prima preumblare cu trăsura dupa zăcerea lui. Pliculŭ nicî că a luatŭ notiţă însĕ despre elŭ.

Mulţămită publică

Multŭ on. d. Dr. Vasiliu Lucaciu, binecunoscutŭ nemului nostru românescŭ, a binevoitŭ a dona „Pietatea", carte de rogăciunî, compusă şi edată prin D-sa, 10 esemplare în a. tr. éră 20 esemplare în a. c. pentru a se împărţi învĕţăceilorŭ mai diligenţi, ca premii, cu ocasiunea esamenelorŭ. Din acelea: 22 esempl. s'au împărţitŭ elevilorŭ din Şiomcuta-mare, 8 es. celora din comuna Gaura, la finea esamenului.

In numele elevilorŭ şi alŭ elevelorŭ premiaţî, 'mî iau permisiune şi pe acéstă cale a esprima m. on. d. donatorŭ cea mai ferbinte mulţămită, asigurându-lŭ că inimele părinţilorŭ şi ale tuturora săltă de bucuriă, vĕdĕndŭ în Duminecî şi sĕrbatorî în biserică micuţele odrasle, cetindŭ şi lăudându pe D-deu din cărticelele primite ca premiu.

De ar avé d. Dr. Lucaciu câtŭ de mulţi imitatorî între Românii noştri!

Şomcuta-mare, la 24 Iuliu 1888.

Elie Popu, învĕţ.

DIVERSE.

Unŭ escrocŭ americanŭ. Americanii ne întrecŭ în tóte, chiar în escrochii; de acolo ne surprindŭ prin intreprinderea lorŭ colosală. In ultima sa călĕtoriă prin oraşele Americei, d-na Adilina Patti era aşteptată în capitala Alexicului. Un escrocŭ americanŭ anume Beuson profită de acéstă împrejurare pentru a face o mică atacere. Veni la Alexico sub numele de Maijer şi se dedu dreptŭ impresarŭ alŭ vestitei cântăreţe. Luă cu chiriă o sală şi în casă pentru 300,000 de francî, subscripţiunî. Apoi 'şî luă binişorŭ banii şi plecă la New-York, unde ducea o viéţă de prinţŭ. Guvernulŭ mexicanŭ cerù însĕ estradarea sa dela guvernulŭ Statelorŭ-Unite. Datŭ pe mâna autorităţilorŭ mexicane, Beuson se hotărî sĕ se sinucidă. Se prefăcù că e bolnavŭ şi pe când unŭ soldatŭ îlŭ conducea la celula sa de infirmăriă, elŭ sări peste rampa scărei şi cădù din alŭ doilea catŭ la pămêntŭ. 'Şî rupse colóna vertebrală şi murì peste câteva óre.

Rectificare. „România", după care amŭ publicatŭ şi noi în foiletonulŭ din Nr. 155 alŭ fóiei nóstre discursulŭ d-lui *G. Misailŭ*, ţinutŭ la serbarea „societăţii pentru învĕţătura poporului română, face o rectificare. S'a lăsatŭ afară din erore următorulŭ pasagiu frumosŭ:

„Afară de acestea voi sciţî ca şi noi, că pe lângă lipsa de învĕţătorî, două au fostŭ marile piedecî, carî au paralisatŭ realisarea mântuitorului principiu alŭ obligativităţii învĕţĕmêntului sătescŭ sĕu poporanŭ: *Lipsa de localurî şi lipsa de şcolarî.*

„Mergĕndŭ în comunele domniilorŭ vóstre, asociaţi-vĕ şi lucraţî din tóte puterile cu autorităţile publice şi cu cetăţenii, carî vorŭ face ca aste piedecî sĕ dispară.

„Acestea vi le impune societatea; căcî: şcóla fără şcolarî şi fără localŭ este totŭ atâtŭ de imposibilă precum nu se póte admite unŭ Christosŭ fără ucenicî şi o religiă fără temple.

„In fine, credŭ că aţî învĕţatŭ prea îndestulŭ ca sĕ şciţî, că sunteţî Românî şi că în acestŭ seculŭ alŭ luminelorŭ *arŭ fi o crimă pentru unŭ Românŭ sciutorŭ de carte, ca sĕ nu comunice acestŭ darŭ Dumnedeescŭ semenilorŭ sĕi ignoranţî.*

„Nu trebue sĕ vĕ repausaţî, o clipă măcarŭ, până ce ultimulŭ omŭ din comuna vóstră nu va sci ceti şi scrie. Numai astfelŭ vĕ veţî face demnî de marea misiune ce vĕ va încredinţa mâne guvernulŭ ţĕrei: „Misiunea de a fi luminătorii consătenilorŭ voştri: *mândră şi sublimă misiune*".

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 24 Iulie st. n. 1888

Bancnote românescî	Cump.	8.70	Vend.	8.74
Argintŭ românescŭ .	„	8.68	„	8.70
Napoleon-d'orî . . .	„	9.88	„	9.92
Lire turcescî . . .	„	11.20	„	11.24
Imperialî	„	10.20	„	10.24
Galbinî	„	5.88	„	5.91
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescî . . .	„	117.—	„	118.
Discontulŭ		6½—8% pe anŭ.		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Iulie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.65
Renta de hârtiă 5%	89.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	151.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	115.—
Bonurî rurale ungare	105.—
Bonurî cu clasa de sortare	104.80
Bonurî rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	105.—
Bonurî cu cl. de sortare	105.—
Bonurî rurale transilvane	104.40
Mărcî 100 împ. germane	60.95
Londra 10 Livres sterlinge	124.75
Imprumutulŭ cu premiulu unguresců	131.—
Renta de hârtiă austriacă	80.95
Renta de argintŭ austriacă	82.10
Renta de aurŭ austriacă	112.15
Losurî din 1860	139.90
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	872.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur. .	303.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr . .	307.90
Bonurî croato-slavone	104.—
unguresců	100.50
Galbenî împĕrătescî	5.89
Napoleon-d'orî	9.86

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

---

neţî voi chiar, voi sciţî fórte bine cum mergŭ lucrurile!... Când m'am apropiatŭ ca sĕ legŭ de mine pe d. Schumann elŭ m'a respinsŭ aşa (Tagmer făcù unŭ gest cu cotulŭ), dicĕndu-mî: „O sĕ mĕ plictisescî cu prostiile tale!..." Ce aţî fi făcutŭ voi?... Ore o călăuză nu-i mai rĕu de câtŭ unu robŭ?

Alte sgomote şi semne de tăgăduire protestară în potriva acestorŭ vorbe.

— Tagmer, impresiunea ce ai produs'o asupra camaradilorŭ d-tale va fi împărtăşită de toţî ómenii cu bunŭ sĕmţ, dise sindiculŭ. — Admiţĕndŭ că spui adevĕrulŭ, raportulŭ d-tale nu se potrivesce cu caracterulŭ d-tale. Fă bine şi ne spune acum, ce ai făcutŭ după întîmplarea acésta?

Ulric se gândi câteva secunde, pe urmă dise descurageatŭ:

— Nu'mî aducŭ aminte.

Insĕ audindŭ şópte vrăşmaşe la spatele lui şi tulburatŭ de privirea prigonitóre a sindicului, îşî luă inima în dinţî:

— Ecă ce am făcutŭ!.. dise elŭ. — Am alergatŭ pe malulŭ crăpăturei... m'am uitatŭ în fundŭ... era unŭ frigŭ de ghiaţă şi întunerecŭ... şi era unŭ vuetŭ de apă ca la móră... am strigatŭ póte d'o mie de orî: Domnule Schuchmann... domnule Schuchmann!... Audiamŭ cum se ducea în josŭ glasulŭ meu... Insĕ din fundŭ nu venea nimicŭ!...

— Câtă vreme ai statŭ astfelŭ?

— Nu sciu.

— Oricum, tocmai peste două dile te-ai arătatŭ ér. Faptulŭ acesta a isbitŭ pe tótă lumea. Pentru ce nu te-ai grăbitŭ ca sĕ informezi autoritatea?

Ulric rĕspunse, înecatŭ:

— Imî era prea ruşine... Imî era frică sĕ m'arĕtŭ.... Gândiţi-vĕ ce este o călăuză, care sĕ întórce fără călĕtorulŭ sĕu!

De astădată cămăradii aprobară vorbele lui. Da, era grozavă posiţia; câţi-va dintr'înşii trecuseră prin ea.

După o mică odihnă sindiculŭ începù ér interogatoriulŭ:

— Alaltaerî patru călăuzî, însărcinaţî sĕ controleze spusele d-tale, au fostŭ duşî de d-ta ca sĕ le arĕţî unde s'a întêmplatŭ nenorocirea şi n'ai fostŭ în stare sĕ le arĕţî loculŭ. Vedî că lucrulŭ acesta este ciudatŭ.

Ulric îngână:

— Ninsese după nenorocirea aceea.. N'am pututŭ sĕ cunoscŭ loculŭ....

Atuncî sindiculŭ sculându-se îi dise:

— Tagmer, trebue sĕ'ţî expunŭ tótă greutatea casului D-tale: eştî acusatŭ că ai omorîtŭ pe bancherŭ pentru ca sĕ-lŭ jăfuescî, şi că pe urmă ai aruncatŭ cadavrulu într'o prăpastiă d'imprejurŭ.

Tagmer învineţi şi mai tare. Dete din umerî.

Sindiculŭ dise ér:

— Domnulŭ Schuchmann purta totdéuna în busunarŭ o sumă mare de banî... Locuitorii din vale l'au vĕdutŭ în mai multe rêndurî scoţĕndŭ unŭ portofoliu încărcatŭ cu banî, şi d-ta sci ai lucrulŭ acesta totŭ aşa de bine ca oricare altulŭ. De aceea ai făcutŭ ce ai făcutŭ ca sĕ pleci singurŭ cu elŭ.....

— Insĕ eu nu l'am opritŭ sĕ mai ia şi p'altcineva....

— Nu'i adevĕratŭ. Am sĕ'ţi citescŭ deposiţia otelierului dela *Marele Călugărŭ*:

„In diua de 25 Iulie d. Schuch..... îmî spuse că plănuise sĕ se ducă a doua dî pe vĕrfulŭ Grózei. Era fórte îngrijatŭ; m'a întrebatŭ, decă Ulric Tagmer este omŭ sigurŭ." Eu l'am îndemnatŭ, fiindcă vrea sĕ facă o plimbare aşa de primejdiósă, ca sĕ mai ia încă vre-o doi călăuzî. După ce s'a gânditŭ puţinŭ d. Schuch... mî-a disŭ: Aş! s'ar supĕra Tagmer, care m'a rugatŭ fórte multŭ ca sĕ'lŭ iau numai pe elŭ. — Iacă ce sciu despre afacere şi afirmŭ acésta pe consciinţa mea. Iscălitŭ: *Moeren*, proprietarulŭ otelului *Marele Călugărŭ*."

Ce ai sĕ rĕspundî?

Tagmer încremenise. Din când în când respiraţia 'i eşia din gâtŭ ca o rĕsuflare de bou. Beghei:

— Voiam... decă vomŭ fi norocoşî.. sĕ fiu eu celŭ dântâiu călăuzŭ.... care sĕ se fi suitŭ.... pe vĕrfulŭ Grózei.

— In sfârşitŭ, după dorinţa d-tale, aţî plecatŭ numai amêndoi. Se admitemŭ versiunea d-tale: nenorocirea s'a întêmplatŭ Marţî, pe la dece sĕu unsprĕdece césurî diminéţa şi d-ta tocmai Joi la şése césurî séra vii zăpăcitŭ în Grinddwald şi spui despre nenorocirea asta lucrurî aşa de fără de şicŭ, încâtŭ lumea în locŭ sĕ te bănuiască că l'ai omorîtŭ, din potrivă te socotesce nebunŭ. Mărturisesce d-ta singurŭ, decă purtarea d-tale nu dă bănuelĭ. Aşteptă însĕ urmarea: în ajunulŭ plecării d-tale îmî cerusesî sĕ'ţi pregătescŭ unŭ certificatŭ de săraciă pentru biuroulŭ cantonului...

— Etă certificatulŭ!... dise grefierulŭ tăindŭ vorba sindicului şi rădicândŭ în aerŭ o hârtiă pentru ca s'o vadă călăuzii.

Sindiculŭ dise ér:

— Atuncî nu aveai nicî o para, Tagmer. Ascultă acum raportulŭ agentului de poliţia municipală:

„Insoţitŭ de pădurarŭ şi de pazniculŭ satului m'am dusŭ acasă la Ulric Tagmer, care lipsea. Am făcutŭ perchisiţia în singura odae pe care o are elŭ ca locuinţă. Amŭ căutatŭ prin haine şi prin salteaua din patŭ, amŭ scotocitŭ în culcuşulŭ caprelorŭ, şi n'amŭ descoperitŭ nicî unŭ lucru de preţŭ nicî altceva. Tocmai eramŭ sĕ plecămŭ, când unulŭ dintre noi băgă de sémă, că pămêntulŭ fusese săpatŭ de curĕndŭ lângă vatră. Cercetândŭ în loculŭ acela amŭ găsitŭ două-spre-dece coróne de aurŭ germane. Spre adeverirea acestora au iscălitŭ: Hermann Claus, comisarŭ; Petre Sigmund, pădurarŭ; Iosifŭ Maria Redlinger, pazniculŭ satului".

Acum trebue sĕ ne spui, Tagmer, de unde ai d-ta paralele acelea?

(Va urma.)

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se aboneză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amedĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amedĭ
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amedĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

Bursa de Bucuresci.

Cotă oficială dela 15 Iulie st. v. 1888.

	Cump.	vĕnd.
Renta română 5%	91—	92.—
Renta rom. amort. 5% . . .	92.½	93.—
Renta convert. 6%	90.—	90.½
Impr. oraș. Buc. 10 fr. . . .	37.—	42. -
Credit fonc. rural 7% . . .	106.¾	107.½
„ „ „ 5% . . .	92.¼	92.¾
„ „ urban 7%	105.½	106—
„ „ „ 6%	98.½	99.½
„ „ „ 5%	88.—	88.¾
Banca naț. a Rom. 500 Lei. .	945.—	960.—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . . .	220.—	225.--
Aurŭ contra bilete de bancă .	16.40	16.65
Bancnote austr. contra aurŭ. .	2.01	2.02
Auru contra argintŭ seu bilete	16.—	16.¾
Florinŭ valóre austriacă . . .	2.01	2.

☛ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross**, în librăria **Nicolae Ciurcu** și **Albrecht & Zillich.**

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Iulie 1888 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe șese lunĭ 6 fl.
pe unŭ anu 12 fl.

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe șese lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.